

Onko kurjuudella hopeinen reunus?

Jussi Pohjonen
SELYn hallituksen puheenjohtaja ja ihmismielen kiemuroita hämmästelevä sisätautilääkäri ja pääluottamusedustaja Tampereelta

Huolta kansantaloudesta on laulettu Suomessa pitkään. Toisto tekee tehtävänsä ja viesti tarttuu. Toki luotamme ja toivomme päättäjien kykyyn ja kansan yritteliäisyyteen taloutemme tervehdyttämiseksi. Omien toimien riittävyttä on helppoa kyseenalaistaa, terveydenhuollon tuottavuus kun on pitkissä kantimissa, ja jokainen palveluita tarvitseva yksilö synnyttää tässä hetkessä kulun. Vaikea tilanne voi kuitenkin tarjota tien uuteen, jos rohkenemme siitä kulkea eikä yhteiskunta kulkuamme kampita.

Luottamusedustajana herää huoli kollegoiden työpai-koista. Lääkäriytyttömyys ei ole nykyinen kaukana. Toistaiseksi toimintaa supistettaessa potilastyötä tekevää henkilöstöä ei ole juurikaan vähennetty. Juustohöylän pyyhkäistessä tuokin kerros tullaan tavoittamaan, koska johdon loputon karsiminen ei ole pitkällä tähtäimellä järkevää. Kentältä on alkanut jo kuulua viestiä kesäsijaisten vähennyksistä rekrytoinneista. Samalla fakta on ikään-tyneiden määrän voimakas kasvu, mikä päinvastoin lisää terveydenhuollon palveluiden kysyntää ja lääkäreiden tarvetta. Yhtälö on kestävätkö.

Hyvinvointialueiden sisällä samaa rahaa jakavat eri palvelu- ja toimintolinjat, tyypillisesti kukin omaa talouttaan optimoiden. Sosiaalihuollon kulut ovat kasvattaneet osuuttaan tasaisesti vuosittain. Esimerkiksi laitoshoitopaikkojen jouheva järjestäminen ei välttämättä ole tarkoituksenmukaisinta omasta näkökulmasta, ja niinpä terveydenhuolto joutuu kantamaan osansa, häviten omassa tuottavuudessa. Kokonaisuuksien hahmottaminen isoilla hyvinvointialueilla haastaa johtavat viranhal- tijat. Yhdelle ja useammallekin ihmiselle tehtävä on liian iso. Demokratiaa tarvitaan.

Heikkenevässä taloudessa koulutus tulee uhatuksi eri tavoin. Täydennyskoulutuksesta säästäminen on jo realisoitunut. Kandien ja ulkomailla tutkintonsa suoritan- taneiden osalta lääkärintajuuksien vähentyminen vai- keuttaa työssä oppimista, minkä merkitys on aiempaa suurempi peruskoulutuksen säästöjen ja kasvaneiden opetusryhmien vuoksi. Työelämään tulevat kollegat joutuvat aloittamaan uransa aiempaa pidemmältä taka- matkalta. Tähän yhtälöön lääkärikoulutuksen lisääminen Suomessa istuu erittäin huonosti.

Voimmeko huutaa ja levitellä käsiämme? Voimme, mutta se ei hyödytä. Väestön ikärakenne ja maailmanpolitiikan käänteet pakottavat yhteiskunnan ja- kamaan niukkuutta, ja sen myötä myös terveydenhuollon resurssointia on pakko tarkastella ja korjata.

Erikoislääkäreinä olemme se ammatti- ryhmä, joka vastaa hoitokäytännöistä maassamme. Vähähyötyiset hoidot on syytäkin nostettu keskusteluun. Niiden

kitkemisen jälkeenkin kaiken saatavissa olevan hoidon tarjoaminen maksaa nyky-Suomelle liikaa. Meillä tulee olla rohkeutta edistää priorisointikeskustelua ja tarjota ymmärrettäviä vaihtoehtokustannuksia. Täyden kymmin hoito ei voi olla ratkaisu kaikille ja jokaiseen ti- lanteeseen. Vähemmällä on pärjättävä, ja se on kansalle viestittävä. Samalla on ymmärrettävä, että priorisointi realisoituu säästöiksi vasta henkilöstöä vähennettäessä tai toimintoja uudelleen järjesteltäessä. Vain jälkimä- näinen vaihtoehto kantaa meidät vaikeiden aikojen ja kasvavan palvelutarpeen yli. Mukavuutta ei ole tarjolla, mutta siihen tuskin olemme työssämme liiaksi muuten- kaan tottuneet.

” Täyden kymmin hoito ei voi olla ratkai- su kaikille ja jokaiseen tilanteeseen.